

AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

KIADJA: AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” BUDAPESTEN,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ
Budapest, V., Báthory-utca 7. sz.

Az „Országos Halászati Egyesület” tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K. Félévre 3 K.

Halászati törvény revíziója.

(Befejezés.)

VI. Előző cikkeimben rámutattam törvényeink egyes olyan hiányaira, a mely miatt keletkezett visszaélések ugyancsak érzékenyen sújtják halászatunkat. Igyekeztem továbbá azt is kimutatni, hogy az ellenük irányuló védelemben nem nélkülözhetjük az állam teljes hatalmát és hatósági szervezetének erejét. Annál inkább sem lehet ettől eltekintenünk, mert tulajdonképpen arról van szó, hogy halászatunk jövő fejlődése érdekében ne csak megteremtjük a megfelelőbb törvényes alapot, de magát a törvényt végre is hajtsuk lelkiismeretesebben, mint eddig.

Nézetem szerint ezen a téren mélyebben gyökerező bajok vannak, a melyeket öntudatos kézzel, hajthatatlan eréllyel kell orvosolni, hogy biztosan gyümölcsöztesse a halászatunkban rejlő óriási anyagi és személyi munkaerőbeli tőkét. Ebből kifolyólag az orvoslásnak nemcsak a törvényben szervezett oltalom az eszköze, hanem ilyenül tekintendő halászatunk gyökeres átalakítása, újra való szervezése. Szükségünk van olyan intézkedésekre, a melyek a mai állapot okait is megszüntetik. Arra a természetes alapra kell visszamenni, k. mely a halászatot, mint termelést állítja elének, nem pedig mint halfogást. A legtöbb ember azt hiszi, hogy a halászat nem áll egyébből, mint a vízben magától megtermő halnak kifogásából. Azt, hogy ez olyan termelési ág, a melyik által a gazda területén termőképességet halhús előállításával használja ki, kevesen tudják még. Azon kell tehát lennünk minden eszközzel, hogy a halászat emelésére közvetlenül ható eszközöket is minél inkább alkalmazzák és terjeszszék, mert a téves nyomon járó köztudat megválasztatására misem alkalmasabb, mint az érintett eszközök révén elérhető eredmények.

Nem szándékom bővebben bizonyítani akarni, hogy vizeink egykori halbőségét mi tette tönkre. Tudja azt mindenki, hogy a polgári foglalkozások térfoglalására

irányuló azon törekvések, melyekre a modern állam tevékenységének súlyát helyezi, elkerülhetlenül pusztítják a halat s azzal együtt a halászatot. Ez az oka annak, hogy tenyésztésünk iránya is módosul, nevezetesen alkalmazkodik a fönnforgó viszonyokhoz s a régi természetes halászat helyett kénytelen a mesterséges haltenyésztés felé fordulni.

A tudomány megtanított azon okozati összefüggésre, mely a talaj okszerű művelése és a természetes hal-táplálék fejlődése között fennáll. Kézzelfoghatólag igazolja, hogy a lehető legszorosabb kapcsolat van a mezőgazdaság és a halasgazdaság között s hogy mint a mezőgazdaság többi ágainál, ennél is a tudomány irányítja és fokozza az elérhető eredményt.

Ezen vonatkozást kell kihasználnunk egyrészt, hogy kövizeinket behalásítsuk, másrészt, hogy egyes meddő területeket tóvá alakítva, szintén termővé változtassunk. Úgy az egyik, mint a másik nevezetes állami érdek. Sok százezer holdra rüg ugyanis azon vízmedrek és termelés tekintetében „hasznavehetetlennek” tartott területek terjedelme, a melyeket ilyen módon kihasználni lehet. Hogy ez így van, arra nézve megdönthetetlen bizonyítékot nyújtanak a hazánkban is immár szépen gyökeret vert tógazdaságok. Az azoktól meríthető példák bárkit meggyőznek arról, hogy a halasgazdaság ezenkívül még arra is alkalmas, hogy rétműveléssel kapcsolatban a talajkihasználásnak egyik leghatékonyabb eszköze legyen.

Úgy az egyik, mint a másik irányban találunk az előadói javaslatban bizonyos intézkedéseket. Nevezetesen a kövizek behalásításának előmozdítását célozza a javaslat 14. és 15. §-a, míg a tógazdaságok emelését a javaslat 16. §-ában kilátásba helyezett kedvezmények szolgálnak.

Véleményem szerint az utóbb említett cél érdekében helyesebb eszközöket alkalmaz a javaslat, mint az előbbi érdekében. Atból a helyes elvből indulva ki, hogy a tógazdaság üzeme a mezőgazdasággal kapcsolatos állattenyésztés egyik speciális ága, a létesítésére

irányuló munkálatok pedig talajjavítást képeznek, a javaslat a tógazdaságot földadó alá esőnek jelenti ki és az újonnan keletkezőknek 15 évi adómentesség kedvezményét biztosítja.

Ez a rendelkezés véget kívánja vetni annak a bizonytalanságnak, mely a tógazdaság megadóztatása körül eddig fönnforgott. A földadóról szóló törvényünk ugyanis szintén hézagos, annyiban, hogy a halaszgazdaság megadóztatása iránt nem rendelkezik, illetőleg elmulasztotta ezen termelési ágat fölvenni a földadó alá esők közé. Mert pedig a halaszgazdaság olyan területen termel hasznot, melyet a kataszter hasznavehetlenné nyilvánított, az élelmes fináncz, bár erőltetett magyarázattal III-ad osztályú kereseti adó alá tartozónak vallja azt, hogy bevonja a közszolgáltatás körébe. Azt gondolom, egy haltenyésztő sem kívánja azt, hogy megszabaduljon a közszolgáltatás kötelezettsége alól, de már azt egész joggal kívánhatja és várhatja, hogy adózása igazságos, humánus és minden zaklatástól ment legyen. Éppen ez az, a mi miatt ez az adózási rendszer kifogásolható, sőt annyira veszedelmes, hogy a birtokos inkább lemond a halászatról, semhogy az abból eredő kellemetlenkedéseknek magát kitegye. Nem is szólva arról, hogy a kereseti adóhoz jövedelmi adó, pótdadó, megyei és községi pótlékok, útdó, betegápolási és más egyéb illetékek tartoznak, különösen a kiróvással kapcsolatos nehézségek okoznak bajt, mert a tógazda a természet viszontagságain kívül még a pénzügyi közegek zaklatásainak, akárhányszor azok ingadozó fölfogásának lesz kiszolgáltatva.

Ennek elkerülésére csak egy mód van, nevezetesen az, a mit a javaslat is tervez, hogy t. i. a termelés ezen ága is kizárólag földadónak vettessék alá. Hogy pedig ez alól tizenöt évre mentesíttessék, teljesen méltányos és igazságos, a mennyiben a talajjavítás érdekében adókedvezményt törvényünk régtől fogva nyújt és bizonyos, hogy a tógazdasági munkálatok is ilyen természetűek, amennyiben az így hasznosított területek minden esetben csakis rendkívüli költség árán válnak hasznóhajtóvá. Legjobb meggyőződésem, hogy egyrészt az adózás körüli eddigi bizonytalanság megszüntetése, másrészt a tizenöt évi adókedvezmény biztosítása által a társadalmi tevékenység felébresztésére az állam a lehető legüdvösebben hat s hogy ezen az uton sikerülni fog a halászat iránti közönyt rövidesen megtörni.

Már a közvizek behalásításának előmozdítására szánt eszköz czélszerűségében kevésbé bízom. Kétségtelen, hogy a megváltozott viszonyok folytán közvizeinket csakis úgy fogjuk behalásíthatni, ha azokba mesterségesen létesített halászat telepeken termelt életképes ivadékot juttatunk elegendő mennyiségben. Szerintem e tekintetben az államot terheli legelső sorban ezek felállításának kötelezettsége. Terheli nemcsak azért, mert az állam sokkal erősebb a kérdés terére állani, mint a halászati jogtulajdonosok, hanem még inkább terheli azért, mert az állam volt az, mely mint legfőbb érdekelt a vízrendező munkálatoknál, a vízkártól oltalmazott földek révén a nemzeti vagyon óriási szaporodását tette lehetővé. Méltányos és jogos tehát, hogy közvetlenül is részt vegyen annak a fentartásában és gyarapításában, a mi abból megmaradt. A kormány rendeleti úton eddig is kilátásba helyezte erkölcsi, sőt anyagi támogatását azoknak, a kik halivadékkal gazdagítják a közvizeket, ennek daczára egyetlen ily telep sem létesült magánosok kezelésében. Bátran merem állítani, hogy így lesz akkor is, ha törvényben mondjuk ki a megfelelő jutalmazást,

mert síkvidéki folyóink mentén az ilyen telepek fölállítására akkorát igényel, a mekkorát a halászat iránt megcsappant érdeklődés mellett senki sem hajlandó áldozni. Végeredményében olyan intézkedése maradna ez a törvénynek, mely gyakorlatilag semmivel sem viszi előbbre az ügyet.

Nem sokkal nagyobb jelentőséget tulajdoníthatok a 14. §. által tervezett azon intézkedésnek sem, hogy a halászatról szóló törvény 47. §-a alapján bérbeadandó vízterületeket a földművelésügyi kormány közérdekből bérbevehesse. Nevezetesen az említett kényszerbérbeadás 6 év tartamára rendelhető el. Tudvalevőleg a tulajdonosok legtöbbször a saját területét bérbeadásal hasznosítja. A mikor tehát a társulat alakítása iránti eljárás megindul, a melynek eredménytelensége esetén a kényszerbérbeadás alkalmazható, az eljáró hatóság egy csomó olyan szerzett joggal áll szemben, a melyet respektálni kénytelen. Előáll tehát az az eset, hogy az állam, mint bérbevevő vagy megváltja a fönnálló magánosok bérletét, vagy pedig bevárja, a míg ezek lejárnak s így megváltás nélkül kerül az egész bérleti terület kizárólagos rendelkezése alá. A legtöbbször évek múlva lesz ez keresztül vihető, vagyis idő hiányában nem képes az egységes kezelés révén várható előnyöket megszerezni, illetve érvényre juttatni. Erre hat esztendő sem elegendő, annál kevésbé elég az ennél rövidebb időszak. Ha a kormány a javaslat ezen intézkedését fentartani akarja, akkor legalább 10—12 évre kell az illető halászterületet megszereznie s üzemben tartania. Ennyi idő alatt lehet eredményt fölmutatnia a helyes kezelés alapján, föltéve, hogy az egyéb figyelembe jövő tényezők szintén nem hiányoznak eme cél biztosítására.

Halgazdasági szempontból nagyobb jelentőséget vélek tulajdoníthatni a javaslat 11. §-ának, a mely a régi törvénynek 13. §-át hivatott kiegészíteni, a mennyiben zártvíznek kívánja tekinteni mindazon álló vizeket is, a melyek „több birtokos tulajdonát képezik, ha az illető tulajdonosok társulatot alakítanak és a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott üzemterv szerint a halászatot egységesen kezelik.“

Szabályozott folyóink mentén számos olyan holtág van, sőt tavaink is szép számmal vannak olyanok, a melyek csak azért nem minősíthetők zártvízzé, mert a halászat fölött több tulajdonos osztozkodik. Ha ezek társulnak és a fizikai személyek helyébe a társulat, mint jogi személy lép, misem állja útját annak, hogy a zártvíz előnyeit, ezekre a területekre is ki lehessen terjeszteni. Mivel a javaslat szerint ezen kiterjesztésnek az üzemtervben megállapítandó és hatósági jóváhagyás alá eső egységes kezelés képezi az előfeltételét, mód nyújtatik arra, hogy az ilyen területeket a helyi viszonyok által indokolt intenzív kezelés alá vonni lehessen. Véleményem szerint ezek fogják természetes halászatunk legértékesebb rézeit képezni, mert tógazdaságszerűleg lesznek hasznosíthatók, azaz minden eszközt alkalmazni lehet, mely a halállomány emeléséhez, valamint a termelt halszövetek birtokbavételéhez szükséges.

A javaslatnak egyéb rendőri természetű intézkedéseiről nem óhajtok részletesebben szólni. Elismerem, hogy a módosítások többnyire olyanok, melyeket a szerzett tapasztalatok tettek szükségessé. Csupán azt szeretném tudni, miért nem terjeszkedett ki a javaslat a hálók szemüregének szabályozására is? Csak nem akarja ez azt jelenteni, hogy illetékes helyen a törvénynek a 16 cm² nagyságú hálószemekre vonatkozó rendelkezését továbbra is fentartani akarják? Ha valamiről, erről

ugyan alaposan meggyőződhetett mindenki, hogy ez a rendelkezése a törvénynek teljesen végrehajthatlan maradt. Meggyőződésem szerint, ha a halászt, avagy a halászati jogtulajdonosokat ráveszik arra, hogy tenyészszék a halat, akkor teljesen fölösleges a hálószemek nagyságát szabályozni, sőt mindent meg kell adni arra, hogy az illetők, a kik vetnek, arathassanak is. Oda kell tehát hatni, hogy az érdekeltek résztvegyenek a halak szaporításában s akkor felesleges az aprószemű háló használatát korlátozni. Az az érdek, mely a kieresztett halhoz s annak védelméhez fűződik, a legjobb biztosíték arra nézve, hogy a halászok egymás tetteit ellenőrzik s szinte magától fog idővel létrejönni az az ellenőrzés, mely a rendszeres kihasználás érdekében szükséges.

— N. —

A Poprád-folyó veszedelme.

Több oldalról értesülünk arról a nagymérvű vízfertőzésről, mely folyó hó 5-én a Poprádon észlelhető volt. Csak röviddel ezelőtt alakult meg a Poprád-völgyi halászati társulat, hogy tudatos munkásságával gondozásba vegye hazánk ezen egyetlen vizividékét, melyben a fejedelmi lazacz honos.

Tervei és programja a lehető legszebbek; de mit használnak ezek, mit az erre fordított erő, munka és áldozat, a mikor valamelyik gyáros szennyes vizeitől leendő szabadulása végett, akkor mocskolja be és fertőzi a folyót, a mikor neki tetszik?

Valóban megbotránkoztató az az eljárás, a melylyel ezek az urak, emberek és állatok egészségét veszélyeztetik, mások vagyonát pusztítják. Mi nekik a törvény, mi a mások vagyona avagy egészsége, ha arról van szó, hogy maguknak hasznot szerezzenek? Hasznot azzal, hogy megtakarítják a szennyek előzetes tisztításával illetve fertőtlenítésével járó költségeket!

Kérdjük, miben különbözik az ilyen eset attól, a mikor egyik ember szándékosan fölgújtja a másiknak házát, kazlát, vagy egyéb éghető vagyonát? Mindegyiknél vagyon semmisül meg és pedig olyan érték, a melyet idők múltával, áldozatok árán lehet csak pótolni. Vannak esetek, a midőn a gyujtogatásért statáriális úton járnak el a tettessel szemben, holott a mikor halról van szó, akkor még arra is akad ember, a ki természetesen tartja, hogy az ipar pusztítja a halat, hiszen ezt elő kell segíteni, mert másképp nem virágozhat. Reméljük, a törvény végrehajtására hivatott hatóság messzebbre lát e dologban, mint azok a balgák, a kikből csak az önzés szól eképpen. Elvárjuk, hogy igazságot szolgáltatnak s védelembe veszik a halászatot is éppen úgy, mint a gondozásukra bízott lakosság egyéb vagyonát.

Igazságot várunk és követelünk tehát ebben az ügyben, a melynek tényállását szemtanuk ekként írják le:

Brosz Frigyes, szepesszombati lakos, Szepesszombati város halászatának jogbérője, tegnap (f. hó 5-én. Szerk.) délelőtt feljelentést tett, hogy a Poprád folyónak a várost érintő szakaszán reggel óta zavaros és bűzös víz folyik, melynek következtében igen hosszú területen ezer meg ezer nagy és kis hal hátton vagy féloldalt fekve, részint elkábulva, részint megdöglöve úszik a vizen s a vízmenti lakosok dézsaszámra fogják az elpusztult halakat.

Ez a rettenetes halpusztulás, mely pár év alatt most már negyedizben fordul itt elő, kétségtelenül annak

tulajdonítandó, hogy Poprád városában, a Poprád folyó mellett álló Hamburger-féle papirgyárból fertőző hulladékok, főleg chlormeszes gyári szennyek bocsáttatnak a folyóba. A tegnapi halpusztulásnak is ez lehetett egyedüli oka, mivel más olyan gyár, a honnan mérges anyagok a folyóba kerülhetnének, a közelben nincs.

A feljelentés következtében a város előljáróságának több tagja nyomban kiment a helyszínére a Poprád folyóhoz s megállapította, hogy tényleg, lépten-nyomon és nagy számban mutatkozott a vízszínen úszó megdöglött különböző nagyságú hal, többnyire pisztráng és lepényhal. A halpusztulás láttára még oly emberben is fel kellett a vérnek fornia, a ki a halászat iránt nem ilyen érdeklődik.

A nyomozás eszközlése végett az előljáróság elment a feljebb eső szomszédos Poprád városába a Hamburger papirgyárig, mindenütt a folyó mentén, észlve mindenütt sok döglött halat. Mivel a gyáron felül azonban ilyenek nem mutatkoztak, egész határozottsággal megállapította azt, hogy a fertőzés a papirgyárból ered. Magában a gyárban konstatáltatott az, hogy ott csupán egy négyszögletes igen primitív nyitott emésztőgödör van, a melybe a papirgyárnak mindennemű hasznavehetetlen anyaga bevezettetik s az ott megjelent gyári irodái alkalmazott azt is elismerte, hogy ezen poczegödörbe folyik a papiranyag fehéritésére szolgáló chlormész is. E poczegödör közvetlenül a Poprád folyó partján van elhelyezve s belőle a folyadék időnkint egy kis tolózár felnyitása által közvetlenül a folyóba ömlik. Azonkívül a gyárból külön egy facsatornán át közvetlenül is vezetetik a Poprád folyóba tisztának látszó víz s nem lehetetlen, hogy ezen a csatornán át került a folyóba valamely mérgező anyag.

De hármiként is álljon a dolog, annyi bizonyos, hogy a gyárból mindennemű folyadéknak vagy anyagnak e célra készitendő elég tágas és oly elhelyezésű emésztőgödörbe kellene vezetnie, a hol az előzőleg kellőképpen megtisztítván, mindenkorra eleje vétetnék annak, hogy a gyárból sem direkte, sem indirekt semmi nemű fertőző anyag a folyóvízbe ne juthasson.

Igy tehát pár évre ismét tönkrement a Poprád folyó szép halállománya, főleg a szepesszombati szakaszon. A város közönsége, mint tulajdonos, meg fog mindent tenni, hogy ennek lehetőségét a jövőben mindenkorra elkerülje. E végből a történeteket a megyei alispánnak is bejelenti s követeli, hogy a papirgyári poczegödör sürgősen megvizsgáltsék s a megfelelő intézkedések a szennyes vizek tisztítására nézve megtéttessenek.

A megdöglött halak közül 6 drbot küldtek az országos halászati felügyelőséghez avégből, hogy hivatalból és szaksterű vizsgálat alapján is állapítsák meg az, minek következtében pusztultak el a halak, hogy annak alapján a kihágás megtorlása és a kártérítés iránt a további eljárás megindítható legyen. Abból kifolyólag ugyanis, hogy a halak kopolyái feltűnően halaványak, szintén azt következtetjük, hogy a chlormész vagy ehhez hasonló, színtelenítő hatású, mérgező anyag pusztította el a szép halakat épen a lepényhal ivási idejében, a mikor azok különben is legérzékenyebbek.

A ponty horgászata.

A síkvízi horgászati módok legérdekesebbje okvetlen a ponty horgászata. Egyrészt, mert etetés által módunkban áll a horgászás helyét megválasztani, ami kényelmes, másrészt mert a ponty az összes halfajok között az, mely horogra akadva a legnagyobb ellentételt fejt ki és így annak kifárasztása a legizgalmasabb; továbbá mert a ponty öregebb korában is jól megy a horogra, mi már a süllőről vagy csukáról nem mondható; végül mert az eredmény okzerű és szorgalmas etetés mellett mindig biztos.

Azonban, hogy a pontyhorgászat sikeres legyen, okvetlen több elővigyázatot, valamint a ponty életmódjának és szokásainak pontos ismeretét és ahhoz való szigorú alkalmazkodást követel, ezek nélkül a zsákmány vajmi kis pórázon elfér.

A ponty igen ravasz és óvatos állat, nem hiába nevezi őt a német vízi rókának, a mi sváb halászunk pedig „Student“-nak (azaz kitanultnak).

Azért a ki pontyra sikerrel akar horgászni, annak tanulmányozni kell ezen hal életmódját, szokásait és azokhoz alkalmazkodnia is kell — sokkal inkább mint a ragadozó halaknál ez szükséges.

Mint említettem a ponty igen óvatos és bizalmatlan firma. Óvakodnunk kell tehát minden lármától, mozgástól, legkiváltképp pedig a zajos fellépéstől és idő-oda szaladgálástól, mert a víz fenekén tartózkodva is, erős lépés okozta földrezgéstől hamar elriad és akkor már többé nem megy a horogra, akármilyen éhes legyen is.

Szerszámunk legyen egyszerű; különösen kerülni kell minden olyan csalogatót, mi a ponty gyanuját felkölthetné. A horog lehetőleg kicsi, de erős legyen; legjobb a patonyt 2-szeres vagy 3-szoros selyemféregből készíteni; forgó szükségtelen; a buktató is lehetőleg kicsi és egyszerű legyen, úgyszintén a sulyozó ólom is. A zsineg legjobb ha sárgásbarna.

Eledelét a ponty többnyire a víz fenekén túrva keresi, mely célból gyakran tótágast áll. Ezért kell mindent kerülni, mi a talajt megrezegteti, mert azt a hal azonnal észreveszi.

A fogás sikerének előmozdítására elengedhetlen követelmény az, hogy a pontyot előzetesen a helyhez szoktassuk etetés által. Ám ha valamely helyen ízlésének megfelelő eledelt talált, azt a helyet újból felkeresi. Teszi pedig ezt rendszeren majdnem ugyanazon időben; ez biztosítja aztán a sikert.

Hogy sortartsunk, lássuk a pontyhorgászat mozzanatait egyenként.

I. Az etetés módja.

Elsősorban is választunk magunknak vagy 3 alkalmas helyet. Folyóvíznél legjobb az u. n. limányos vagy örvényes hely, mert ide hordja a vízfolyás a hordalékát. Sebes folyásban nem tartózkodik a ponty.

Állóvízben ellenben legjobb a félreeső, a forgalom és közlekedés folytán nem háborgatott, lehetőleg mély vízü és benőtt partú hely. A talaj legyen inkább kemény, tehát agyagos, mint iszapos, mert ez utóbbiban a csali elmerül és így a hal nem veszi oly jól észre; különben az se nagy baj, ha a vízfenék iszapos, mert az ily helyet a ponty különben is szívesen felkeresi, csak hogy ekkor több csalétket szórunk, hogy jusson is, maradjon is. A csali elszórását következőképp végezzük:

A horgászat megkezdése előtt 3—4 nappal, 2 órával

előbb mint a mely időszakban horgászni akarunk, napoként szórjuk el a csalétket. Például ha csütörtöki nap délután 4 órakor óhajtjuk a horgászatot megkezdni, úgy már hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön délután mindig 2 és 3 óra közt hintjük a csalétket mind a három, sőt vagy esetleg több helyre is. Mentül több helyre, annál jobb.

Egy-egy helyre elég egyszerre félliternyi mennyiség, melyet úgy szórunk, mint a vetőember a magot, körülbelül 2 öl széles és 2 öl hosszú területre, a melyeknek központjába fogjuk horgunkat bevetni.

Ha reggel óhajtunk horgászni, úgy minden reggel napfelkeltekor kell a csalétket elszórni és utána 1—2 órával a horgászathoz fogni. Német szakírók azt ajánlják, hogy a szoktató csalit egy sűrű háló-zacszkóba téve süllyeszük a horgászó helyre. Részemről ezt csakis sebes folyású vízben tartom alkalmazhatónak, mivel éppen nem természetes, hogy az eledel háló alatt legyen. Olyan dolog az, a melyik arra jó, hogy az óvatos ponty gyanuját fölkeltsé.

Hogy a csalétket a víz el ne sodorja, jobb azt agyaggal keverni és belőle ökölnyi gombócokat formálni; annak közepébe a nagyobb súly okáért akár még kavicsot is tehetünk.

Mondanunk sem kell, hogy a csali elszórását a horgásznak magának kell végezni, hogy pontosan ismerje a helyet hova horgot vetnie kell.

II. A csalétek.

A ponty a halak közt a mindent evő, mert úgy növényi, mint állati eledelt szed, sőt néha még kisebb halak után is kap. Már nem egy pontyot fogtam kis hal-csalival, midőn süllőre horgásztam.

Igy tehát bő választékunk van a csalétekre nézvést. Leghasználatóbb a tengeri-, borsó-, buza-, árpa, továbbá a burgonya, sárgadinnye, cseresznye, szilva, végül egynémely tézstaféle.

Részemről a tengerit, borsót, búzát és néha az alább leírt tézstapasztát szoktam használni. Megjegyzem, hogy tapasztalataim szerint a ponty a tengerit, ha hosszabb időn át avval etetjük, megunja és nem veszi. Ezt látva, borsót hanyok vagy tézstahaluskát.

A tengerit egyszerűen meg kell főzni, anélkül, hogy mást is adnánk hozzá. Ügyelni kell azonban, hogy jól meg legyen főzve, tehát addig forrjon, míg kezd felpattogni. Erős tűzön két órai főzés rendszeren elég.

Minőség dolgában az u. n. lófogú, puha fajta tengeri jobb, mint az apró kemény szemű.

A borsót ekként készítjük elő: Egy erős vászonzacskót megtöltünk háromnegyed részben borsóval. (Jó a vetőmagból megmaradt czukor- és velőborsó.) Azt este már betesszük vízbe és reggelig ázni hagyjuk. Ekkor egy fazékba tesszük a borsót zacskóstól és vízben lassú tűz mellett 2 óráig főzzük. Ez elég. Aztán a tűzről levéve, egy tálba tesszük, kevés zsírral leöntjük és fakanállal jól megkeverjük. Zsirt azért jó hozzákeverni, mivel így nem ragad, a mellett fényes lesz és a hal könnyebben észreveszi. De a bezsírozás nem éppen okvetlen szükséges. Magam nem is élek vele.

A főtt tengeri egy hétig is eláll, ha a vizet leöntjük róla, ellenben a főtt borsó már 3 nap múlva megpenészedik.

A búzát vagy árpát este egy fazékba öntjük úgy, hogy $\frac{1}{3}$ -áig legyen benne a búza, azontúl pedig hideg vízzel töltjük meg; másnap reggel a fazekat tűzre téve, azt igen lassan 4—5 óráig főzzük és pedig

addig, míg a búzaszemek felpattogni kezdenek. Főzés közben az elpárolgó és a búza által felszívott vizet hideg vízzel pótoljuk folyton. Födolog az, hogy a búza mentül lassabban följön. Az így kezelt búza megdagad; de ez se tartható 3 nappal tovább.

Kenyérhulladék is igen jó csalétek, kivált folyóvízben ökölnyi gombócokban és földi gilisztával keverten.

E czélra a haját és hulladékot este vízbe áztatjuk, reggel jól kifacsarjuk és főtt rizszsel, kevés liszttel és korpával tésztává gyurjuk. Ebből aztán ökölnyi darabokat dobunk a meghatározandó helyre. Lehet, sőt jó, földi gilisztát is belegyúrni.

Olajpogácsa nagyobb darabokra törve szintén igen jó szoktató — de ez esetben a horgot földi gilisztával esalizzuk fel, mivel az olajpogácsát a ponty csak szopja, de nem veszi a szájába.

Igen jó és biztos csalogató a pogácsa arra, hogy a pontyot egy helyre szoktatva, pöndölhálóval foghassuk meg. Természetesen a hálót ép arra a helyre kell dobnunk, a melyre a pogácsát vetettük.

Burgonya kockákra vágva és megfőzve, szintén ajánlható. De ügyeljünk arra, hogy ne omlós, hanem szalonnás fajtájut használjunk, mint például a korai vörös vagy kék burgonya és azt is csak félig főzzük meg.

Sárga dinnye darabokban, cseresznye és szilva mag nélkül, szinte előnyösen használható e czélra. Igen jó, sőt talán a leghatásosabb csalit képeznek a tésztaféle paszták. Ezek száma légio, mert majdnem minden horgász ismer olyant, a melynek biztos a sikere.

(Folytatjuk.)

Az öreg horgász.

~~~~~

A szárnyas orvhalászok és azok irtás-módjairól.

(9. Folytatás.)

13. A szárcsa.

(Fulica atra.)

Ahol haltenyésztésről, rendszeres halgazda-ágról van szó: a szárcsát megtűrni nem lehet, mert nagy példányszámánál fogva igen nagy mennyiségű halikrát és halivadékot elemészt, minek következtében nemcsak rendkívül kártevő hatással, de néha egyenesen megsemmisítő következménnyel lehet egyes vizek haltermésére nézve. — Hogy sok arravaló helyen sehogysem képes a haltermelés valami intenzivebb, jelentékenyebb lendületet venni, az — mint alkalmam volt erről számos esetben meggyőződést szerezni — főrészből az elszaporodott szárcsák és vöcskők kártékony hatásának tulajdonítható. — Tényleg e két madárfaj a haltenyésztés legkártékonyabb madárellenségeihez tartozik, melyek e miatt a legkiméletlenebb üldözést érdemlik, sőt teljesen ki kellene őket irtani az oly helyekről, hol a haltenyésztés érdekei a vadászati érdekek fölé emelkednek, hiszen mint „vadak“, úgy se igen jöhetnek tekintetbe, mert inkább csak a koczavadászok „vadásznak“ rájuk, mivel húsuk élvezhetetlen utálatos halszaguk miatt.

Halászbérleteknél a bérlőknek kikellene kötni e madárnak a területtulajdonos által való köteles pusztítását, sőt a törvénynek egyenesen rendelkezni kellene e felől.

Egyébiránt a szárcsa nemcsak halászati, de vadászati szempontból is a kárttevő madarakhoz tartozik, mert az a gyalázatos összeférhetetlen szokása van, hogy a kacsával egy költő-területen meg nem fér (a nálánál is hatalmasabb tőkés kacsától eltekintve); innét van

az, hogy a hol sok a költő szárcsa, ott csak nagyon kevés fias kacsával találkozhatunk, mert a szárcsák elüldözik még idejekorán a települni akaró kacsatojókat, sőt a tojásaikat egyenesen felfalják.

Ami a szárcsa alakját illeti, annak leírásától e fajnál bátran eltekinthetünk, mert oly közismert állat, hogy teljesen felesleges leírásával időt és papírost vesztegetni.

Nem tartozik az igazi költőzködő madarak közé, mert be nem fagyott vizeknél télen is található. Különbözik pedig tavaszi húzása igen korán, már februárban kezdetét veszi és kisebb-nagyobb csapatokban, de óriási rajokban is vándorol s a hol alkalmas helyet talál, tömegesen telepszik is — és oly szívesen ragaszkodik kiválasztott helyéhez, hogy onnan csak kitartó üldözés és úgyszólván folytonos nyugtalanítás által sikerül csak eltávolítani, helyesebben puszkával kiirtani. Áprilisban kezd a költéshez; vastagon felhordott fészkebe 6—9—15 tojást rak. Már most ha ezek kikelnek s van vagy 50—100 pár szárcsánk: elképzelhető, hogy ez a tömeg az apró csimotákkal együtt, melyek dugónyi korukban versenyt úsznak és bukdácsolnak szüleikkel: mi kárt tehet csak egyetlen nap alatt is az ikrázatban és ivadékokban!

Pusztításmódjai. Nagy tavakon, ahol sok szárcsa telepedt le: csakis folytonos és tömeges lövöldözés által csökkenthetjük számukat, végleg kiirtani őket azonban egykönnyen nem lehet, mert igen ragadánc fajta állat a szárcsa. Már kora tavasszal hozzá kell látni háborgatásukhoz, hogy lehetőleg minél esékélyebbre redukálódjék a telepedők száma — szóval addig kell lőni a szárcsát, míg a vizet a zöld föl nem veri, mert azután nem lehet beszélni vele. Egyébiránt sajátterületen, ha a halászati érdek úgy kívánja, a szárcsákat még a költési idő alatt is kimélet nélkül irtani kell.

14. A kanalas kacsca.

(Spatula clypeata.)

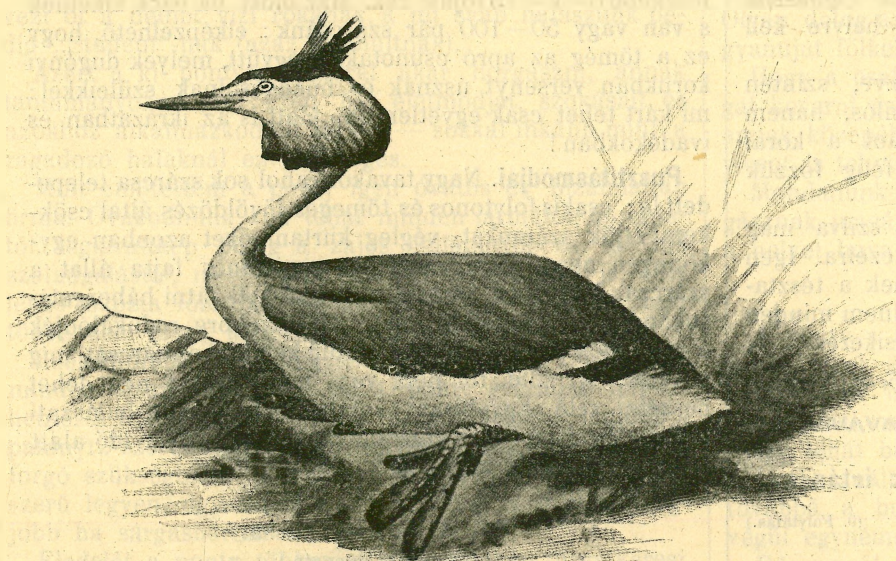
A legtelhetetlenebb ikra- és halivadék-pusztítók egyike, amit már különös nagy csőréről is sejtetni némileg. S tényleg úgy áll a dolog, hogy ez a kacsafaj mintegy rá van teremve, hogy a halászatnak táplálkozása által kárt okozzon. A hol csak halívó helyre akad, ezrével falja a tóág halivadékát, még mielőtt az kikelt volna — s leginkább oly helyen is telepszik, ahol kilátása van ikrázó szenvedélyét kielégíthetni.

Külsejére nézve — kivált a gácsér — legszebb kacsafajaink egyike. Kisebb a tőkés kacsánál, melytől — a tollszínezeti különbségektől eltekintve — főleg más alakú hatalmas csőre által különbözik. Csőre igazán kanalászsásra avagy lapátolásra való, nagyon kiszélesült kanál- vagy lapát-forma. Erről az első pillanatra rá lehet ismerni s nem téveszthető össze más kacsafajjal, mert egyetlen más hazai fajnak sincs még megközelítőleg se oly csőre, mint ennek. Csőre még röptében is jellemző ismertető jegyül szolgálhat. Különbözik a gácsér feje oldalvást zománczos kékeszöld; begye tiszta fehér, mely szín a hátaig felhúzódik; háteleje feketés zöldszürke, fénylő; válla fehér, szárnytükre zöld stb. — A tojó a tőkekacsca tojójához hasonlít.

Hazánkban közönséges kacsafaj. Ügylátszik igen exclusiv természetű, mert a hol költ, azon a helyen más fajból való költő kacsákkal nem igen találkozunk egy jó nagy darab térkörben.

Pusztításmódjai. A kacsalövöldözés vadászmunka s ez a kacsafaj is a többiekkel együtt kerül lövés alá; —

különleg tehát csak oly esetben írható, ha a halászterületen telepedve találjuk, mely esetben mindent el kell követni kiirtására, vagy legalább is elriasztására. Itt megjegyzem, hogy a hazánk faunájához tartozó többi kacsafajoknak nagyon csekély jelentősége van a halászatra nézve, egyik-másik ikrázik, sőt a téliek közül valók némi halat is pusztítanak ugyan, de egészbe véve számbavehető kárt nem okoznak. Mindamellet természetesen, hogy a kulturvizeknél semmiféle vadkacsa meg nem tűrhető; a puskázások azonban segítenek rajta, hogy telepedések és táplálkozási leszállások ne történjenek, különösen éjszaka. — Egyébiránt oly vizeken, hol a húzási szezonok alatt sok kacsa szokott megfordulni, nagyon kifizeti magát a *kacsafogók* felállítása, mire nézve külföldről igen ügyes berendezéseket lehet szerezni. Megjegyzem, hogy a külföldi nagyobb halasvizek kacsafogókkal is el vannak látva.

7. ábra. A nagy vöcsök.

15. A nagy vöcsök.

(*Colymbus cristatus*.)

Valóságos szárnyas vidra, a halastavaknak egyik legnagyobb veszedelme ez a madár, mert táplálékát majdnem kizárólag halak képezik s miután rendkívül gyors emésztéjű állat, rövid idő alatt roppant mennyiségű halat képes elpusztítani egyetlen példánya is e halfalánk fajnak, minek folytán kisebb tavak halállományát valósággal megsemmisülés fenyegeti, ha vöcsökök űzik rajtuk garázdálkodásaikat és főleg azért is, mert a vöcsök nemcsak éhsége kielégítése végett, hanem szenvedélyből is halászik. Ez neki az egész napi foglalkozása, mit valósággal a *sportszerűség* színvonalán gyakorol s tervszerűen űz, nem ritkán társaságban is, többen összeállva — és valósággal hajtásokat rendeznek a halakra: partnak szorítják az összesereglett haltömeget folytonos bukdácsolások közben s midőn azok megszorulnak, hirtelen közöttük teremve egyre-másra kapkodják, folyton bukdosások közben, a sikamlós prédát.

E vöcsökfaj kártékonyága oly nagyarányú a halászat szempontjából, hogy irtására törvény által kellene a vadászterületek és illetőleg a halászbérletek tulajdonosait kötelezni. És különösen a kisebb tavi halászatok bérleténél, a hol a vöcsökök valóban végzetesek lehetnek a nemes

halivadéokra nézve rendkívül káros működésük következtében kellene szerződészerűleg kikötni e kártékony halászati tényező szakadatlan üldözését és irtását a vízijog tulajdonosai által, nem is szólva itt a többi szárnyas kártévőről, melyek pusztítása szintén a tulajdonjog birtoкосait illeti — és ha ez rendszerré válna nálunk, egyáltalában a halászat kártévőinek szakadatlan pusztítása vagy legalább is az elriasztásukra szolgáló szakszerű és általános törekvés: laikus által nem is képzelt halveszteségektől mentenénk meg vizeinket haltermelésünk óriási előnyére. Mert úgy áll a dolog, hogy a hány vöcsök, annyi kiló hal napjára, ami farkaskasszára jut, amennyiben minden vöcsök e körülbelül 1 kiló haleledelt lehet napifogyasztásul számítani. És nem kell ám azt hinni, hogy a vöcsök a hálnak talán a szemetjét, a küszféléket s hasonló értéktelen halakat válogatná. Ellenkezőleg. Csakis az ú. n. „jó halat“ szereti a

vöcsök és csakis ezt, a miről néhány bonczolás meggyőződheteti a kételedőt; egyébiránt a figyelmes halászgazdának, avagy pláne a tavi halásznak alig kell nekem a vöcsök kártékony működéséről tüzetesebb értekezést tartanom, mert jól ismert dolog az minden halászember előtt; épp azért elég csodálatos, hogy mind e mai napig oly kevés súly helyezetik a vöcsökök által okozott halkárok birói mérlegelésére s ennek kapcsán egy oly irányú mozgalom szervezésére, mely halászatunk kártékony elemeinek, melyek közt a vöcsökök első helyen állnak — kiirtását, vagy ha másként nem lehet: a kártételek ellensúlyozását tűzné ki feladatul.

A vöcsöknek nemcsak ez az egy, hanem ezenkívül még négy faja fordul elő vizeinken, melyek mindannyian a halászat kártévői közé tartoznak — ha nem is oly mérvben ugyan, mint a nagyfaj, de mégis annyira, hogy a hol haltenyésztésről, egyáltalában halgazda-

ságról van szó, ott semmiféle vöcsököt megtűrni nem lehet.

A mi ezeknek a szárnyas vidráknak a külsejét illeti, az olyannyira jellemző ugyan, hogy más fajokkal való összetévesztésük szinte lehetetlen, — de mivel nálunk más „buvár“-féle fajok is fordulnak elő, melyeket ha nem is alakjuk, de nevük szerint rendszeren összezavarunk: tüzetesség indokából álljon itt, hogy azok a fajok, melyek a „buvár“ madarak közül az ú. n. vöcsökhöz tartoznak: igen hátra helyezett ú. n. „farlábbal“, palaczkformájú testtel s atlaszfényű testaljjal bírnak, a csőrük pedig tőrszerűen alakult hegyes készség.

A nálunk előforduló 5 faj közül a legismeretesebb és legkártékonyabb a már említett:

1. *Nagy vöcsök* (*Colymbus cristatus*), mely madarat a halászok mindenütt jól ismerik ugyan, de azért vidékenként különböző technikus terminusa van fajának elnevezésére nézve. Így a tiszamenti halászok „dárévöcsök“ és „bubos vöcsök“-nek mondják, a velencei tónál pedig „nagy“ vagy „öreg bujár“ a neve. Erdélyben „szakálas szárcsa“ és „királyvöcsök“ néven ismerik; máshol „fülesvöcsök“, „buvár“, „bujár“, „buár“ néven is említik. A sárréti halászok a multban „farlábú“-nak is hívták a vöcsököt. — Ez a tekintélyes nagyságú faja a vöcsöknek körülbelül akkora, mint a tőkés kacsa, de hosszú-

kább testű és általában nyurgább formájú; hossza körülbelül 52—55 cm. — Fejetetején kettős fülszerű bóbítat, e mögött finom szálkás tollakból álló tollgallért hord, mely belül rozsdaszínű. Egész teste fehére, hasa atlaszfehér, ragyogó; háta barna. Szárnytükre széles fehér csíkot képez. — A nőtény fejekessége szegényes; a fiataloknál ez hiányzik.

2. *A vörösnnyakú vöcsök* (*Colymbus griseigena*). Ennek a fajnak nincs gallérja, a bóbítája is csak egyágú, nem fülszerűen kettős. Különben pedig nagyságra nézve valamivel kisebb az előbbinél, 45—48 cm. hosszú. Ála, torka ezüstszürke; nyaka elől gesztenyevörös; egész alsó teste és begyének előrésze ezüstfehér; fejeteteje, felső nyakrésze és háta fényes fekete.

3. *A szarvas vöcsök* (*Colymbus auritus*). Kisebb az előbbinél, oly nagy, mint egy természetesebb csörgő kacsa (hossza 32,5 cm.). Aranybóbítás veresnyakú madár. Bóbítája kétoldalt szarvszerűen felálló, nagy. Gallérja, feje és nyakának hátsó része fekete; torka, begye és hasoldala gesztenyevörös; elől (vagyis alsó testrésze) fehér. „Repülés közben igen tarka benyomást tesz“ (mondja *Chernel*).

4. *A feketenyakú vöcsök* (*Colymbus nigrikollis*). Kisebb a csörgő kacsánál, hossza kb. 28—31 cm. Csőrének hegye kissé felfelé hajló (főleg az alsó káva). Szeme mögött sárlósan a nyaka felé húzódva széles „fésűje“ vagyis ilyzerű fejeke van. Feje, egész nyaka, torka és felső teste fekete, „fésűje“ aranyárga, lejjebb aranyvörös; alsó nyakrésze, begye és alsó testoldalai rozsdabarnák, elől fehér. Téli tollzatban, mint minden vöcsök-félénél: a fejekesség hiányzik és a tollzat is elveszti élénk színét.

5. *A simafejű vagy kis vöcsök* (*Colymbus fluviatilis*). Ez a legkisebb faj, kisebb a fogolynál, csak kb. 23—24 cm. hosszú. Nincs búbja s a csőre is végig egyenes, miáltal könnyen meg lehet különböztetni az előbbi fajtól, valamint azáltal is, hogy szárnya egyszínű, míg amazéknak fehértükrös.

Lakatos Károly.

(Folytatjuk.)

LEVÉLSZEKRÉNY.

A tógazda és a haltenyésztő, szóval a gyakorlat emberei gyakran érzik annak a szükségét, hogy egy-némely kérdésben mások véleményét is megismerjék s ezáltal akár bővebb tájékozást szerezzenek, akár pedig saját tapasztalásukat másokéval összehasonlíthassák. Magától értetődik, hogy e tekintetben ki-ki a saját szaktársától várja és várhatja első sorban az óhajtott felvilágosítást. Mivel több szem többet lát, a kérdést tevő annál inkább értezt, minél több oldalról tájékoztatják őt a felvetett kérdésre nézve. S mivel éppen a gyakorlat körébe vágó kérdések rendszerint olyanok, amelyek szélesebb körök érdeklődésére számíthatnak, úgy a kérdéseket, mint az azokra adandó feleleteket a nyilvánosság előtt óhajtuk tárgyalni, hogy az így felszínre kerülő eszméket mentől több emberre nézve tegyük hozzáférhetővé.

Olvasóink érdekeit óhajtuk tehát szolgálni, a midőn lapunk keretében *levélszekrény* cím alatt külön rovatot nyitunk, hogy ott bárki esetleges kérdéseit fölvehesse. Viszont nem mulasztjuk el azokra nézve a feleletet legilletékesebb helyről megszerezni, sőt a mennyiben igazán közérdekű dologról esik szó, azt készséggel tesszük majd külön tárgyalás anyagává is.

Minden egyes kérdés egy folyószámot kap, viszont

a vonatkozó felelet is ugyanazon szám alatt jelenik meg úgy, hogy név nélkül is intézhetőek kérdések a laphoz. Hajlandók vagyunk külön levélben is válaszolni, de ez esetben címet és válaszbélyeget kérünk a kérdéshez mellékelni.

Szerkesztő.

KÉRDÉSEK.

1. sz. kérdés. Van egy 8 holdas tavam, a melyikben annyi az iszap, hogy a benne levő halak: ponty, czompó, kárász, csuka stb. szintén erősen iszapizűek s e miatt különösen nagy meleg idején élvezhetlenek. Kérek szíves tájékozást arra nézve, hogy szükséges-e az iszapot onnan kihordatni, avagy van más mód is arra, hogy a halak elvesszítsek iszapizűket s hogyan lehetne az ilyen tavat legkönnyebben kihasználni?

F. S.

2. sz. kérdés. Tógazdaságot óhajtok egy malom melletti réten fölállítani. Malom és rét tulajdonomat képezi. Kell ehez hatósági engedelem s kivel készíttethetném el a szükséges terveket?

Nagy Károly.

FELELETEK.

Halak iszapos íze (*Feletet az 1. sz. kérdésre.*) A halak iszapos ízét és szagát a víz iszapjában fölhalmozódó szerves anyagok tökéletlen rothadása okozza. Azon kell tehát lenni, hogy a tóban levő iszapot csökkentjük, avagy pedig hogy biztosítsuk a teljes rothadásához szükséges oxigént. Elsőt a tónak időnként való takarítása által érhetjük el, utóbbit pedig azzal, hogy a tavat télire lecsapoljuk és a fagy hatásának tesszük ki. Minél mélyebbre szárítható ki a tó feneké, annál inkább átlagyasztja azt a tél hidege. A fagy következtében hajszálrepedések keletkeznek, a melyek levegővel telnek meg. Ha aztán a feneket újból víz alá fogjuk, a szerves anyagok rothadásához szükséges oxigén bőven telik a talajban fölhalmozódott levegőkészletből, vagyis elkerülhető a tökéletlen rothadás. Ezeknek előrebocsátásával azt tanácslom tehát kérdést tevőnek, tessék a tavat minél előbb lecsapolni s egész a jövő tavaszig így hagyni. Mivel az iszap jó trágyának, még inkább komposztanak, legcélszerűbb ha azt a tóból kihordatja és ilyen módon értékesíti. Ha az ezzel járó munkát sokalja, tessék a tófeneket árokhalózat készítése által mentől tökéletesebben kiszárítani s ezzel annak levegővel való telítését előmozdítani. A tavat csak jövő márcziusban, esetleg áprilisban fognám víz alá s akkor lehetőleg két éves pontyivadékkal célszerű behalásítani, holdanként legfeljebb 70—75 drbot fordítva erre a célra. Ezek őszig kifejlődnek annyira, hogy piacra adhatók, minélfogva ennek megtörténte után a tó télire ismét kiszárítható. Ilyen kezelés mellett nemcsak a hozam lesz állandóan a legnagyobb, de a fogott halaknak sohasem lesz iszapíze.

Silurus.

Halastóhoz kell-e vízhasználati engedély? (*Feletet a 2. sz. kérdésre.*) Nagy Károly úrnak a vízjogi törvény értelmében okvetlenül szüksége lesz vízhasználati engedélyre, a melyért a vármegye alispánjához kell folyamodnia megfelelően kiállított tervek alapján. Ide vonatkozó terveket az országos halászati felügyelőség díjtalanul készíti el, a mennyiben a földművelési miniszterium ezzel megbizza. Minden egyéb részletre nézve forduljon a nevezett felügyelőséghez, Báthory-utca 7. sz. a.

O. H. F.

— TÁRSULATOK —

A Balatoni Halászati Társulat április hó 28-án Keszthelyen tartotta közgyűlését, *Dezsényi* Árpád dr. elnökségével. A társulati igazgató által bemutatott évi jelentés kimerítően számot ad a társulat tevékenységéről. Rámutat mindenekelőtt a halászatnak mai egységes kezelése rendszerének előnyeire s konstatálja a bérletársaság ügyeinek nagyszabású emelkedését, a melyiknél fogva annak fennállása és virágzása biztosítottnak tekinthető. A halállomány szaporítására vonatkozólag megemlíti,

hogy míg a halak természetes szaporítása érdekében nem a hirdalokban, sem egyébként panasz a mult évben nem merült fel, amiből azt lehet következtetni, hogy a bérlő Részvénytársaság a helyi igényeket kielégíteni iparkodik. Panaszt csak arra nézve lehet hallani, hogy a jobb fajtájú halak áraiban némi emelkedés történt. Ez a balatoni halra most már állandóan mutatkozó nagy keresletben leli magyarázatát. A néptáplálékul szolgáló silányabb halfajok azonban most is a régi árban kaphatók.

Az orvhalászat terén, sajnos, még mindig gyakoriak a kihágások, kivált a tilalmi időszakban. A bérlő Részvénytársaság a halászati szünet alatt egy tisztviselő felügyelete mellett tizenkét partőrt alkalmaz, kik a mult évben is szép számmal értek tetten tilosban halászókat. A legtöbb orvhalász a Kis-Balatonon garázdálkodik, ahol tömördek a buvóhely s így az ellenőrző kőzegek elől könnyű szerrel tudnak menekülni.

A horgászat körül előfordult visszaélések a mult évben már nem ismétlődtek. A bérlő vállalat ugyanis csak azoknak ad horgászati engedélyt, akik csupán kedvtelésből űzik ezt a sportot.

Az ellenőrzési szolgálat teljesítése tekintetében sem a bérlő vállalat, sem kőzegei és halászaival szemben kihágás a mult évben megállapítható nem volt. A Részvénytársaság maga is órkodik, hogy ilyenek az üzemben elő ne forduljanak s egy fegyelmi szabályzat keretében büntetést szab az olyan halászra, ki törvényes méreten aluli halat kifog vagy egyéb megtorlandó cselekményt követ el.

A társulat tagjai sorában változás a mult évben nem volt. Az előterjesztett 1903. évi számadás 74,140 K. 17 f. bevételt és 63,972 K. kiadást és 10,175 K. 63 f. pénztári maradványt mutat föl. Az 1904. évi költségvetés 55,575 K. 63 f. bevétellel és 43,725 K. 88 f. kiadással állapított meg. A bérlő társaság több rendbeli beadványának elintézése után a közgyűlés jóváhagyta a Siófok mellett fölállított szüllőikra termelő telepre vonatkozó szerződést is.

A halászat üzeméről jelentem, hogy mult évben a híg-vizi halászáznál rendszerint 30 háló volt működésben s itt 296 halász és 40 állandó munkás talált keresetet. Ellenben a jégi halászás 34 hálóval történt s ennél 692 halász és 437 halhasítással és pikkelyezéssel foglalkozó leány nyert alkalmazást. A munkások a balatonparti lakosságból kerültek ki. A halásztelepek számában változás nem történt.

A mult évi halfogás adatai a következő kimutatásban foglaltatnak, megjegyezvén, hogy összehasonlítás kedvéért abban az előző évi halfogási statisztika is ki van tüntetve:

Sorszám	A halfaj megnevezése	Fogás		1903-ban	
		1902-ben	1903-ban	több	kevesebb
		métermázsákban			
1	Garda	946·80	2489·31	1542·51	—
2	Keszeg	3496·55	5727·42	1230·87	—
3	Őn és menyhal	84·88	131·14	46·26	—
4	Csuka és czompó	390·58	315·72	—	74·86
5	Ponty	75·94	96·25	20·91	—
6	Harcsa	28·39	61·61	33·22	—
7	Süllő	782·89	621·34	—	161·55
8	Fogas	138·96	157·73	18·77	—
	Összesen ..	5944·99	9600·52	—	—

Míg 1902-ben a havi átlagfogás 612 métermázsára rugott, addig az a mult évben 1010 métermázsát tett ki, ami nagy emelkedés. Az apró süllő szembetűnő felszaporodásán kívül a halállományban a mult év folyamán nem volt észlelhető olyan változás, mely különösen felemlítendő volna.

A Balatonvidék hallal való ellátása tekintetében tudom-

mal sem a hirdalokban, sem egyébként panasz a mult évben nem merült fel, amiből azt lehet következtetni, hogy a bérlő Részvénytársaság a helyi igényeket kielégíteni iparkodik. Panaszt csak arra nézve lehet hallani, hogy a jobb fajtájú halak áraiban némi emelkedés történt. Ez a balatoni halra most már állandóan mutatkozó nagy keresletben leli magyarázatát. A néptáplálékul szolgáló silányabb halfajok azonban most is a régi árban kaphatók.

Az orvhalászat terén, sajnos, még mindig gyakoriak a kihágások, kivált a tilalmi időszakban. A bérlő Részvénytársaság a halászati szünet alatt egy tisztviselő felügyelete mellett tizenkét partőrt alkalmaz, kik a mult évben is szép számmal értek tetten tilosban halászókat. A legtöbb orvhalász a Kis-Balatonon garázdálkodik, ahol tömördek a buvóhely s így az ellenőrző kőzegek elől könnyű szerrel tudnak menekülni.

A horgászat körül előfordult visszaélések a mult évben már nem ismétlődtek. A bérlő vállalat ugyanis csak azoknak ad horgászati engedélyt, akik csupán kedvtelésből űzik ezt a sportot.

Az ellenőrzési szolgálat teljesítése tekintetében sem a bérlő vállalat, sem kőzegei és halászaival szemben kihágás a mult évben megállapítható nem volt. A Részvénytársaság maga is órkodik, hogy ilyenek az üzemben elő ne forduljanak s egy fegyelmi szabályzat keretében büntetést szab az olyan halászra, ki törvényes méreten aluli halat kifog vagy egyéb megtorlandó cselekményt követ el.

A társulat tagjai sorában változás a mult évben nem volt.

Az előterjesztett 1903. évi számadás 74,140 K. 17 f. bevételt és 63,972 K. kiadást és 10,175 K. 63 f. pénztári maradványt mutat föl. Az 1904. évi költségvetés 55,575 K. 63 f. bevétellel és 43,725 K. 88 f. kiadással állapított meg. A bérlő társaság több rendbeli beadványának elintézése után a közgyűlés jóváhagyta a Siófok mellett fölállított szüllőikra termelő telepre vonatkozó szerződést is.

A Soroksári Dunaági Halászati Társulat mult hó 29-én Ráczkéven tartott rendkívüli közgyűlésén Grassl Hugó elnök beszámolt az e'özö rendes közgyűlés határozatából a három bérleti területre nézve újból megkísérlett árverezés eredményéről. Többet csak az egyiknél sikerült elérni, míg a másik kettőnél a régi bérletösszeggel kell a társulatnak beérni. A közgyűlés a jelentés tudomásul vette s a szerződéseket jóváhagyta. Egyben a fölmerült költségekre, utólagos elszámolás kötelezettségével 10 fillér holdankénti hozzájárulás kivetését engedélyezte.

◦ VEGYESEK ◦

TenyésZRákok szétosztása. Tallián földművelési miniszter fölhatalmazta az országos halászati felügyelőséget, hogy 30,000 drb. tenyésZRákot vásároljon s azokat a folyamosdók között szétosztssa. Az anyagot a Zala vidékén gyűjtik, mint a hol a rákvész tökéletesen megszűnt.

Beteg halak vizsgálata. A m. kir. állatorvosi főiskola kőrbonczatani intézete (Budapest, Rottenbiller-utca 23. sz.) illetve ennek a vezetője dr. Rátz István ny. r. tanár készséggel teljesíti a beteg halak megvizsgálását. Haltenyésztők, valamint tőgazdák jól teszik, ha megbetegedett, avagy beteges elváltozásokat mutató halakat a fenti cím alatt postára adva, mentül hamarabb beküldik. A vizsgálat legsikeresebben élő állatokon végezhető. Ha azonban élettelen halakat lehet illetve kell beküldeni, ezekből legalább 4—5 darabot kívánatos útnak indítani és pedig egyenkint begöngyölve, akár fagyapot, akár tőzeg avagy fűrészpör közé annyi jéggel együtt, a mennyi előrelátólag eltart a szállítmány megőrzéséig. Tájékoztató végett szükséges az észlelt kőrtüneteket, valamint a halak tartására vonatkozó körülményeket is leírni és beküldeni. Rátz tanár úr kész a netáni kérdésekre akár levélben, akár lapunk útján felelni.